Україна між Сходом і Заходом
Перспективи для вільної торгівлі з обома сторонами

Рікардо Джуччі, Вероніка Мовчан

Берлін/Київ, квітень 2014 року

© Institute for Economic Research and Policy Consulting

© German Advisory Group

Структура презентації

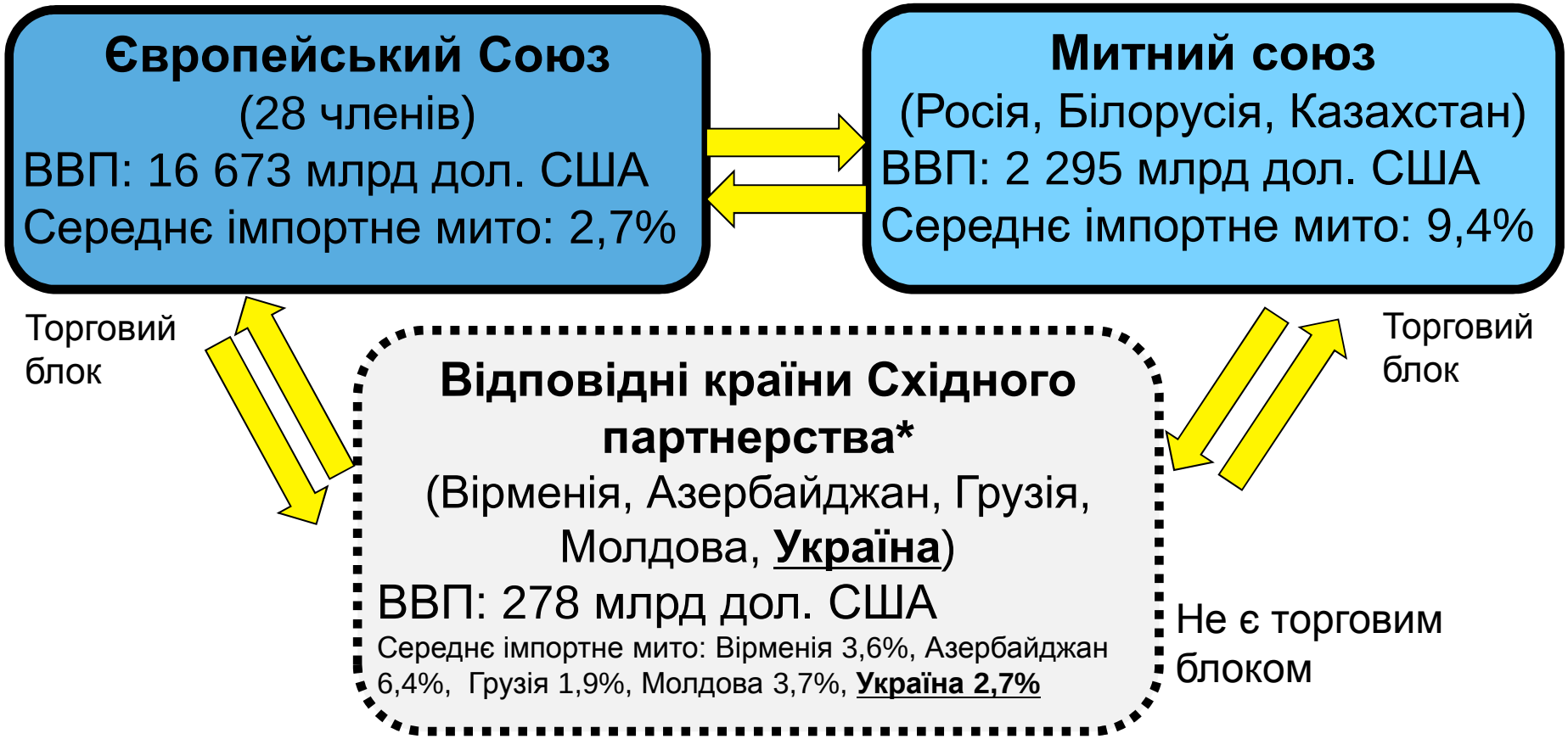
1. Три групи країн
2. Україна: Вільна торгівля з обома блоками?
3. Вільна торгівля між ЄС та Митним союзом?
4. Додаток
5. Контакти

© Institute for Economic Research and Policy Consulting

© German Advisory Group

1. Три групи країн

Широка тема: Перспективи вільної торгівлі від Лісабону до Владивостоку
Ключовий факт: Не 2, а **3 групи** країн

*Джерело: МВФ, СОТ. Дані щодо ВВП за 2012 рік. * Для наших потреб відповідними є лише ті країни Східного партнерства (СП), які не належать до торговельних блоків. Оскільки Білорусія є членом Митного союзу, вона не є відповідною країною СП для нашого дослідження .*

© Institute for Economic Research and Policy Consulting

© German Advisory Group

Два окремі питання

Наслідки існування трьох груп країн:

• Аналізується не лише одне питання; питання не лише у тому, як досягти «вільної торгівлі між Сходом і Заходом»
• Натомість: Необхідно розглянути **два окремі питання**

- Як Україна (як відповідна країна СП) може досягти вільної торгівлі з двома торговими блоками (ЕС та МС)?
  → **Частина 2 презентації**

- Якими є перспективи для вільної торгівлі між двома торговими блоками (ЄС та МС)?
  → **Частина 3 презентації**

© Institute for Economic Research and Policy Consulting

© German Advisory Group

2. Україна: Вільна торгівля з обома блоками?

	Вірменія	Азербайджан	Грузія	Молдова	Україна
ВВП, млрд дол.США	9,9	68,8	15,8	7,3	**176,2**
Відкритість (експорт+імпорт)/ВВП, %	57,4	48,6	64,5	101,7	**87,0**

Джерело: МВФ, Міжнародний торговельний центр, дані за 2012 р.

Україна:

- Дуже відкрита економіка
- Більше того: Дуже диверсифікована регіональна торговельна структура зі значними частками експорту до ЄС (25,5%), МС (30,3%) та третіх країн (43,2%)
- Відкритість та диверсифікація є позитивними рисами

Мета торговельної політики і як її досягти

Метою торговельної політики є:

• Забезпечення відкритості та диверсифікованої торговельної структури

• Зокрема: Вільна торгівля з обома торговими блоками, ЄС та МС

Інструмент для досягнення цієї мети:

• Угода про вільну торгівлю (ЗВТ) є адекватним інструментом, оскільки ЗВТ є суто двосторонніми угодами, а тому повністю сумісні одна з одною

Висновок: Україна може мати паралельні ЗВТ

ЗВТ з МС **та** **ЗВТ з ЄС**

→ Існує шлях, щоб досягнути вільної торгівлі з ЄС **та** МС

→ Паралельні ЗВТ є єдиним шляхом досягнення цієї мети

© Institute for Economic Research and Policy Consulting

© German Advisory Group

Перспективи

Торгівля з **МС**

• Україна уже має ЗВТ з країнами-членами МС

Торгівля є **ЄС**

• Ініційовано ПВЗВТ; підписання очікується у 2014 р.

→ **Паралельні ЗВТ досяжні у короткостроковій перспективі**

Головні **виклики**:

Торгівля з **МС**

• Короткострокові: Гарантування налагодженої вільної торгівлі з РФ

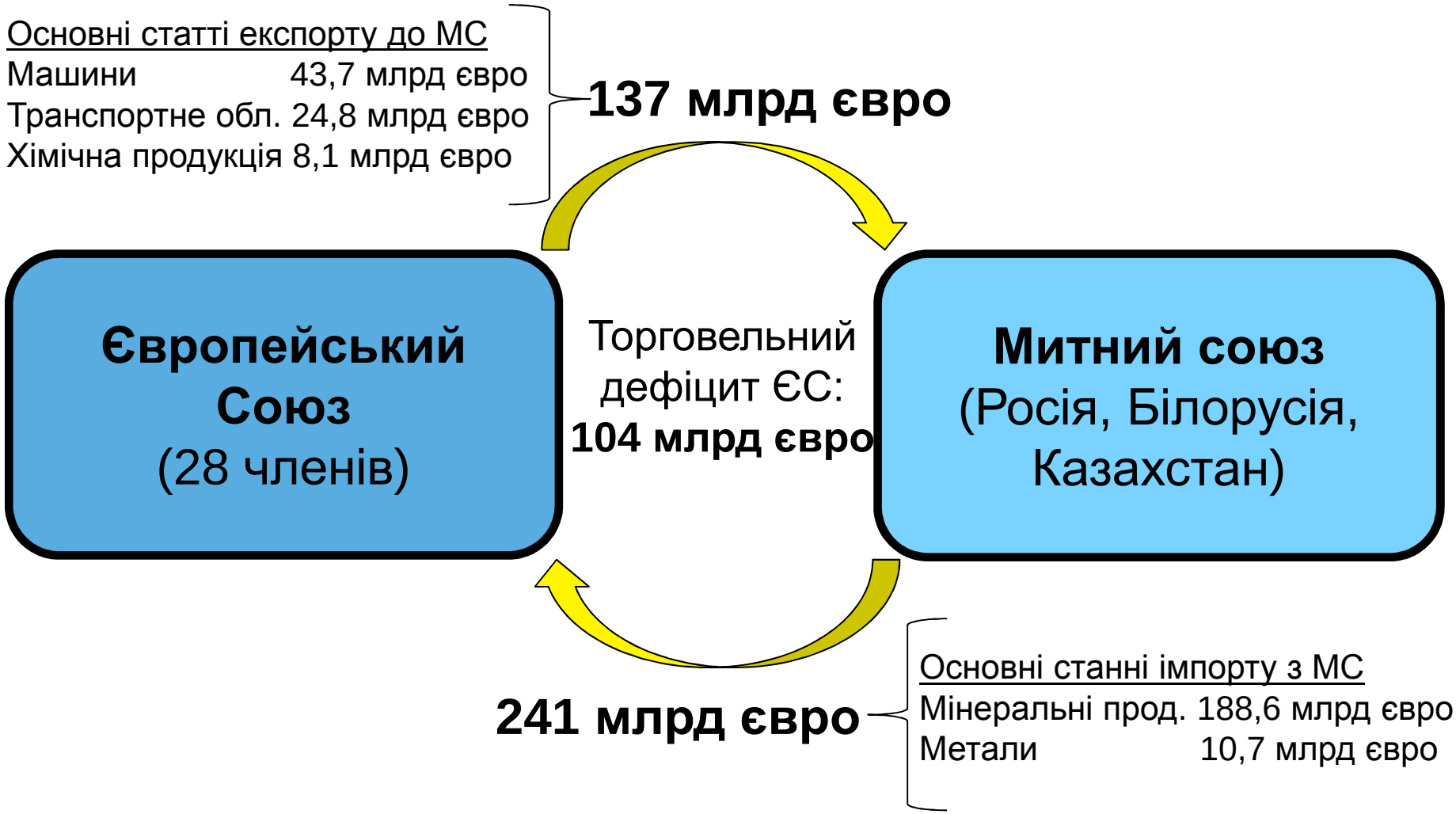
• Середньострокові: Включення у ЗВТ з країнами МС енергоресурсів, послуг, прав інтелектуальної власності та закупівель

Торгівля з **ЄС**: Належне впровадження ПВЗВТ

© Institute for Economic Research and Policy Consulting

© German Advisory Group

3. Вільна торгівля між ЄС та МС?

Джерело: Європейська комісія, дані за 2012 р.

© Institute for Economic Research and Policy Consulting

© German Advisory Group

Перспективи щодо ЗВТ між ЄС та МС

ЄС: Сильний економічний інтерес у ЗВТ
• Значний торговельний дефіцит у торгівлі з МС
• ЄС експортує до МС товари, що виграють від ЗВТ

МС: Ситуація досить **неоднозначна**
З одного боку:
• ЗВТ з ЄС є єдиним ефективним шляхом модернізувати економіку та скоротити залежність від енергетичного сектору
• Політичні заяви сприяють ЗВТ з ЄС
З іншого боку:
• Для поточного експорту ЗВТ з ЄС не є вирішальною, оскільки експорт енергоносіїв не потребує ЗВТ
→ **Значний економічний інтерес з боку ЄС, але неоднозначна ситуація з боку МС**

© Institute for Economic Research and Policy Consulting

© German Advisory Group

Виклики для ЗВТ між ЄС та МС

Формальна перешкода:
• Два члени МС (Білорусія та Казахстан) не входять до СОТ

Головна перешкода: Високі імпортні тарифи в МС
• Середній тариф: 9,4%; для порівняння в ЄС: 2,7%
• Поступовий графік скорочення (СОТ): 7,2% до 2019 р.
• Імплементація Росією зобов'язань в рамках СОТ далека від ідеальної

→ **Нереалістично очікувати необхідне зниження тарифів у середньостроковій перспективі; ЗВТ є довгостроковим баченням**

© Institute for Economic Research and Policy Consulting

© German Advisory Group

Заходи для підтримки бачення ЗВТ

Необхідна умова для серйозного діалогу щодо ЗВТ:
• Рішення на високому рівні в МС щодо лібералізації торгівлі
• Жорстка імплементація рішення

Аргументи **на користь торговельної лібералізації** в МС:
• Метою економічної політики в МС має бути:
  • Модернізація економіки у найближчому майбутньому
  • Існуюча економічна структура не має консервуватись

Як **досягти** цієї мети?
• Лише шляхом більш ліберальної торговельної політики, включаючи ЗВТ з ЄС
→ **Модернізація вимагає сучасної торговельної політики**

4. Додаток

A1. Що станеться, якщо Україна приєднається до МС?

A2. Сумісність ПВЗВТ та МС?

A3. Чому ПВЗВТ та членство у МС несумісні?

A4. Випадок Туреччини як члена митного союзу ЄС

A5. Вільна торгівля з ЄС через членство в МС?

© Institute for Economic Research and Policy Consulting

© German Advisory Group

A1. Вплив вступу до МС на Україну?

Головний наслідок:

• Значне **зростання** середніх імпортних мит, з поточного 2,7% (Україна) до 9,4% (МС)

Вплив на зовнішню торгівлю*:

- Менший експорт: - 4.6%
- Менший імпорт: - 4.3%

• Більше того: буде необхідно провести повторні переговори в рамках СОТ

• Буде необхідно припинити дію існуючих ЗВТ (з країнами, що не входять до СНД)

• Не буде можливості укладати нові ЗВТ, включаючи ПВЗВТ з ЄС

• **Результат:** Менш диверсифікована регіональна торговельна структура

Приєднання до МС не входить до економічних інтересів України

* *Джерело: Німецька консультативна група/ІЕД*

© Institute for Economic Research and Policy Consulting

© German Advisory Group

A2. Сумісність ПВЗВТ та МС?

Вирішальне значення: Відокремлення двох питань

і. **Повна сумісність** ПВЗВТ з існуючим торговельним режимом

• ПВЗВТ повністю сумісна з існуючими ЗВТ між Україною та країнами МС

• Таким чином: ЄС не змушує Україну обирати між двома сторонами

іі. **Відсутність сумісності** між гіпотетичним членством в МС та ПВЗВТ

• Якщо Україна приєднається у майбутньому до МС, тоді вона не зможе укласти жодної ЗВТ (включаючи ПВЗВТ); єдиний виняток: ЗВТ з країнами СНД

• Таким чином: Членство в МС та ЗВТ (включаючи ПВЗВТ) не сумісні один з одним

© Institute for Economic Research and Policy Consulting

© German Advisory Group

А3. Чому ПВЗВТ та членство у МС несумісні?

В цілому: Митний союз передбачає спільні зовнішні імпортні мита; таким чином, країна-член не може укласти ЗВТ з третьою країною; це може зробити лише митний союз

Приклад для ілюстрації:

- ПВЗВТ: імпортне мито в Україні для низки товарів з ЄС: 0%
- МС: мито в МС (включаючи Україну) для тих самих товарів з ЄС: 10%
- Можливо: Компанія в Україні імпортує товар з ЄС за ставкою 0% і перепродає його до РФ за ставкою 0% (у митному союзі не потрібні сертифікати про походження; ключова риса митного союзу)
- Результат: оминається імпортне мито МС у 10%
- Російські компанії можуть вчиняти легальні дії

З юридичних причин: імпортні мита мають бути однозначними; це не випадок, коли МС та ПВЗВТ зможуть співіснувати

© Institute for Economic Research and Policy Consulting

© German Advisory Group

A4. Випадок Туреччини

Але що стосовно Туреччини?

- Член митного союзу ЄС з 1996 р.
- У той же час: ЗВТ з третіми країнами
- Чи є, в кінцевому підсумку, членства у митному союзі та ряді ЗВТ сумісними?

Туреччина: Дуже особливий випадок

- Туреччина зобов'язана адаптувати імпортні мита ЄС, включаючи нові імпортні мита, що походять з двосторонніх ЗВТ Європейського Союзу
- Туреччина може укласти ЗВТ з третіми країнами, які також мають ЗВТ з ЄС, але імпортні тарифи задані (не є предметом перемовин)
- Таким чином: Туреччина практично не має незалежної торговельної політики; особливий випадок, що не має стосунку до України

© Institute for Economic Research and Policy Consulting

© German Advisory Group

A5. Вільна торгівля з ЄС через членство в МС?

Ідея:

- Україна приєднується до МС
- Пізніше: МС укладає ЗВТ з ЄС
- Таким чином: Україна досягає вільної торгівлі з обома блоками, приєднуючись до МС

Проте: Час має вирішальне значення

- ПВЗВТ між Україною та ЄС є неминучою (2014)
- ЗВТ між МС та ЄС лише можлива у довгостроковому періоді
- Отже: Це нереалістична перспектива для України

© Institute for Economic Research and Policy Consulting

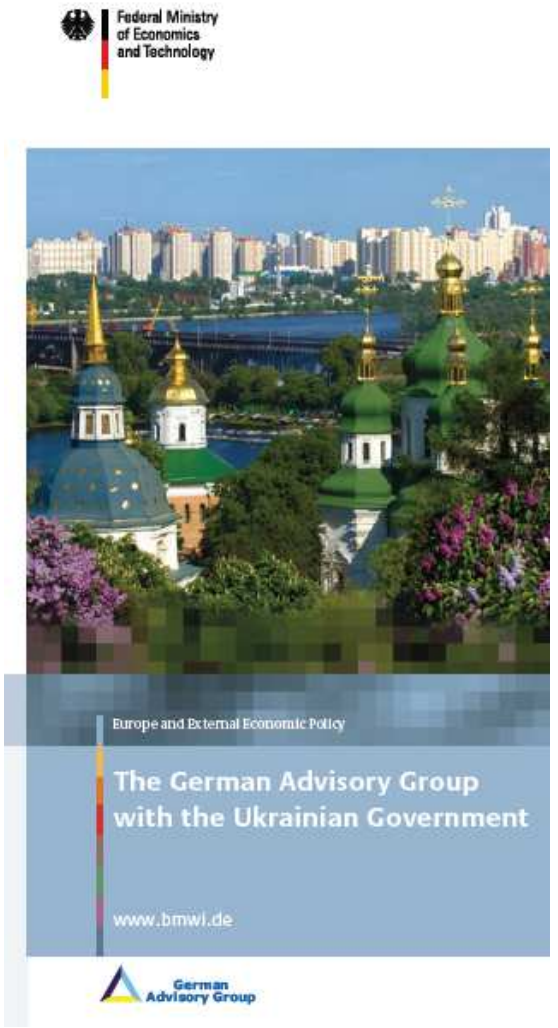
© German Advisory Group

5. Контакти

Рікардо Джуччі
giucci@berlin-economics.com

Вероніка Мовчан
movchan@ier.kiev.ua

German Advisory Group
c/o BE Berlin Economics GmbH
Schillerstr. 59, D-10627 Berlin
Tel: +49 30 / 20 61 34 64 0
Fax: +49 30 / 20 61 34 64 9
E-mail: info@beratergruppe-ukraine.de
www.beratergruppe-ukraine.de

© Institute for Economic Research and Policy Consulting

© German Advisory Group